

■ Nota del Butlletí Climàtic de juny de 2012 ■

El juny de 2012 ha estat càlid o molt càlid a Catalunya i pluviomètricament sec o molt sec, a excepció del vessant sud del Pirineu Occidental on ha estat normal o plujós.

El Servei Meteorològic de Catalunya qualifica el mes de juny de 2012 com a càlid¹ a Catalunya, i fins i tot molt càlid al Prepirineu Central, la Serralada del Montseny, àmplies zones de la Terra Alta i a punts de l'Altiplà Central i Prelitoral Central.

El mes de juny ha estat sec o molt sec a gran part del territori, especialment al litoral, Altiplà Central, la Catalunya Central i Prepirineu i Pirineu Oriental. En canvi, el mes ha estat normal o plujós al vessant sud del Pirineu Occidental.

Meteorològicament, el mes de juny ha vingut marcat pels següents trets: solcs de procedència atlàntica que arribaven molt desgastats al Principat, acompanyats d'un flux del sud que injectaven aire càlid d'origen saharià, i un predomini de les altes pressions a partir del dia 21 que van provocar entre els dies 25 i 30 un episodi de calor a Catalunya. Aquest episodi va estar provocat inicialment per una advecció d'una massa d'aire molt càlida procedent del nord del continent africà, i per la subsidència deguda a la presència d'una dorsal tèrmica en els nivells mitjos de la troposfera, centrada a la Península Ibèrica, i associada a una situació anticiclònica que s'estenia per l'Europa Occidental.

¹ Els valors mitjans climàtics que s'han utilitzat s'han extret de:

Martín-Vide, J.; Raso Nadal, J.M. (2008): *Atles climàtic de Catalunya*. Període 1961-1990.

Al llarg de tot l'informe, s'expressen la temperatura (T) en graus Celsius (°C) i les quantitats de precipitació (PPT) en mil·límetres, mm, unitat equivalent a litres per metre quadrat.

Quan s'efectua la comparació entre la precipitació acumulada i la temperatura mitjana i els seus corresponents valors mitjans climàtics¹, s'adopten els criteris següents:

Qualificació	PPT total registrada respecte de la mitjana climàtica	Qualificació	Diferència entre la temperatura mitjana i la mitjana climàtica
Molt sec	< 30%	Molt càlid	≥ +3 °C
Sec	Entre 30% i 90%	Càlid	Entre +3 °C i +0,5 °C
Normal	Entre 90% i 110%	Normal	Entre +0,5 °C i -0,5 °C
Plujós	Entre 110% i 190%	Fred	Entre -0,5 °C i -3 °C
Molt plujós	> 190%	Molt fred	≤ -3 °C

Durant aquesta setmana la calor va ser especialment intensa a les comarques de l'interior, així com al Pirineu i Prepirineu. En canvi, el vent de marinada que va bufar prop de la costa durant les hores centrals del dia va mantenir la temperatura en valors més moderats en aquest sectors, amb humitat relativa elevada i una notable sensació de xafogor. La pujada de la temperatura es va començar a fer evident a l'interior del país a partir del dilluns 25, quan ja es van superar els 35 °C a bona part de les comarques de ponent i a les Terres de l'Ebre. Aquell dia es va assolir un valor màxim de 39,0 °C a Vinebre (la Ribera d'Ebre). Posteriorment, l'ambient es va fer encara més calorós al conjunt del país, fins que la temperatura va tocar sostre entre el dijous 28 i el divendres 29, dies en què la temperatura màxima va superar els 35 °C a tot l'interior de Catalunya i fins i tot va fregar els 40 °C en alguns punts de les comarques de ponent i a l'interior de les Terres de l'Ebre. El dia 30 la temperatura va començar a baixar a la majoria de comarques, amb l'excepció d'alguns sectors del prelitoral, però l'ambient encara es va mantenir molt calorós arreu.

Els valors més elevats enregistrats al llarg de l'episodi a les Estacions Meteorològiques Automàtiques (EMA) gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) van ser els 40,0 °C del dia 29 a Vinebre (la Ribera d'Ebre), els 39,7 °C del dia 28 a Seròs (el Segrià) o els 39,6 °C del dia 28 a Baldomar (la Noguera). Valors de temperatura màxima com aquests no són extraordinaris a les comarques de l'interior i s'han assolit registres semblants durant les calorades més importants que han afectat Catalunya els darrers estius, però resulta menys freqüent que aquests valors s'enregistrin al mes de juny.

L'episodi de precipitacions més important i extens es va registrar a Catalunya entre els dies 2 i 4. Va estar provocat per un solc de procedència atlàntica que va afectar a gran part del país, però especialment a la meitat nord i serralada Prelitoral. En canvi, els valors registrats a l'extrem sud del Principat van ser minsos o inapreciables. Les quantitats de precipitació més destacades mesurades a les EMA gestionades pel SMC van ser: 44,7 mm a Sort (el Pallars Sobirà); 39,4 mm a Espot (2.519 m), a la comarca del Pallars Sobirà; i 39,1 mm a Vacarisses (el Vallès Occidental).

D'altra banda, entre els dies 17 i 20, una pertorbació, també de procedència atlàntica, va creuar el Principat, va estar caracteritzada per un flux del sud, fet que va provocar precipitacions importants al vessant sud del Pirineu Occidental, tal com mostren les següents quantitats registrades a les EMA gestionades pel SMC: 81,7 mm a Espot (2.519 m), a la comarca del Pallars Sobirà; 58,2 mm a Boí (2.535 m), a la comarca de l'Alta Ribagorça; i 52,5 mm a Bonaigua (2.266 m), a la comarca del Pallars Sobirà.

El mes de juny ha estat càlid (Figura 1) a Catalunya, i fins i tot molt càlid (anomalies tèrmiques per sobre del +3 °C) al Prepirineu Central, Serralada del Montseny, àmplies zones de la Terra Alta i punts de l'Altiplà Central i Prelitoral Central.

La taula següent mostra les anomalies positives més significatives (diferències de la temperatura mitjana mensual de juny respecte a la mitjana climàtica mensual del mes de juny pel període de referència 1961-1990) a les EMA gestionades pel SMC. Es destaquen les EMA que han tingut una anomalia tèrmica per damunt dels +3,0 °C:

Nom de l'EMA	Comarca	Anomalia (°C)
Clariana de Cardener	el Solsonès	+3,8
Batea	la Terra Alta	+3,8
Puig Sesolles (1.668 m)	el Vallès Oriental	+3,7
Viladrau	Osona	+3,5
Tàrrega	l'Urgell	+3,5
Oliana	l'Alt Urgell	+3,4
Tagamanent - PN del Montseny	el Vallès Oriental	+3,4
Cadí Nord (2.143 m) - Prat d'Aguiló	la Cerdanya	+3,3
Lladurs	el Solsonès	+3,3
la Quar	el Berguedà	+3,3
Gandesa	la Terra Alta	+3,3
Aldover	el Baix Ebre	+3,3
Cervera	la Segarra	+3,3
la Pobla de Segur	el Pallars Jussà	+3,2
Vinebre	la Ribera d'Ebre	+3,2
Gisclareny	el Berguedà	+3,1
Horta de Sant Joan	la Terra Alta	+3,1
Orís	Osona	+3,1
Ascó	la Ribera d'Ebre	+3,1
Vallirana	el Baix Llobregat	+3,0
el Montmell	el Baix Penedès	+3,0
el Canós	la Segarra	+3,0
Tornabous	l'Urgell	+3,0
Parets del Vallès	el Vallès Oriental	+3,0

Pluviomètricament, el mes de juny ha estat sec o molt sec a gran part del territori, especialment al litoral, Altiplà Central, la Catalunya Central i Prepirineu i Pirineu Oriental. En canvi, el mes ha estat normal o plujós al vessant sud del Pirineu Occidental. (figura 2). Aquesta distribució ha estat fruit de dos aspectes: d'una banda, moltes de les perturbacions que han afectat el país arribaven desgastades a les nostres contrades; d'altra banda, el flux del sud que acompanyava a les perturbacions van provocar que les acumulacions de precipitació més importats es donessin al vessant sud del Pirineu Occidental.

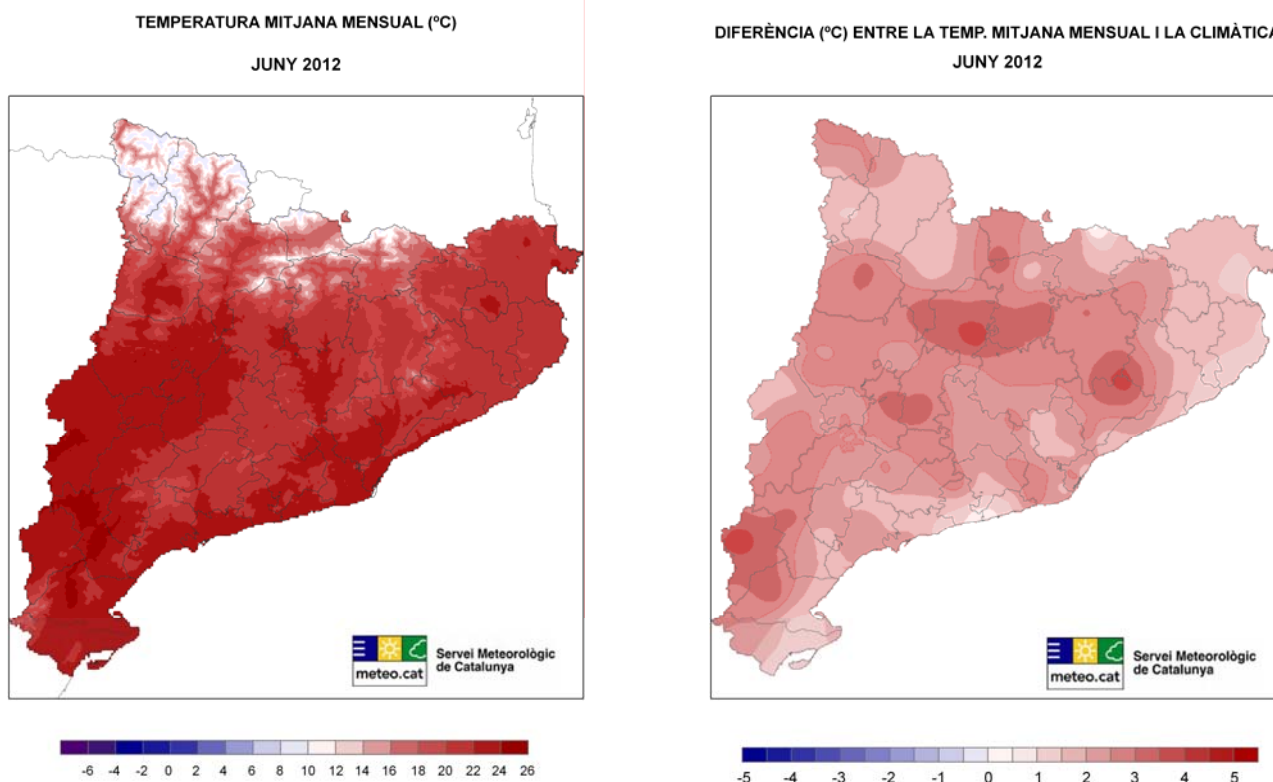
La taula següent mostra les EMA gestionades pel SMC en les quals la precipitació acumulada durant el mes de maig ha superat els 75 mm:

Nom de l'EMA	Comarca	PPT (mm)
Espot (2.519 m)	el Pallars Sobirà	160,8
Boí (2.535 m)	l'Alta Ribagorça	142,8
Certascan (2.400 m)	el Pallars Sobirà	108,4
Bonaigua (2.266 m)	el Pallars Sobirà	107,4
el Pont de Suert	l'Alta Ribagorça	102,8
Lac Redon (2.247 m)	la Val d'Aran	92,7
Sort	el Pallars Sobirà	92,0

Figura 1:

Mapes de temperatura mitjana del mes de juny de 2012 i de diferència d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

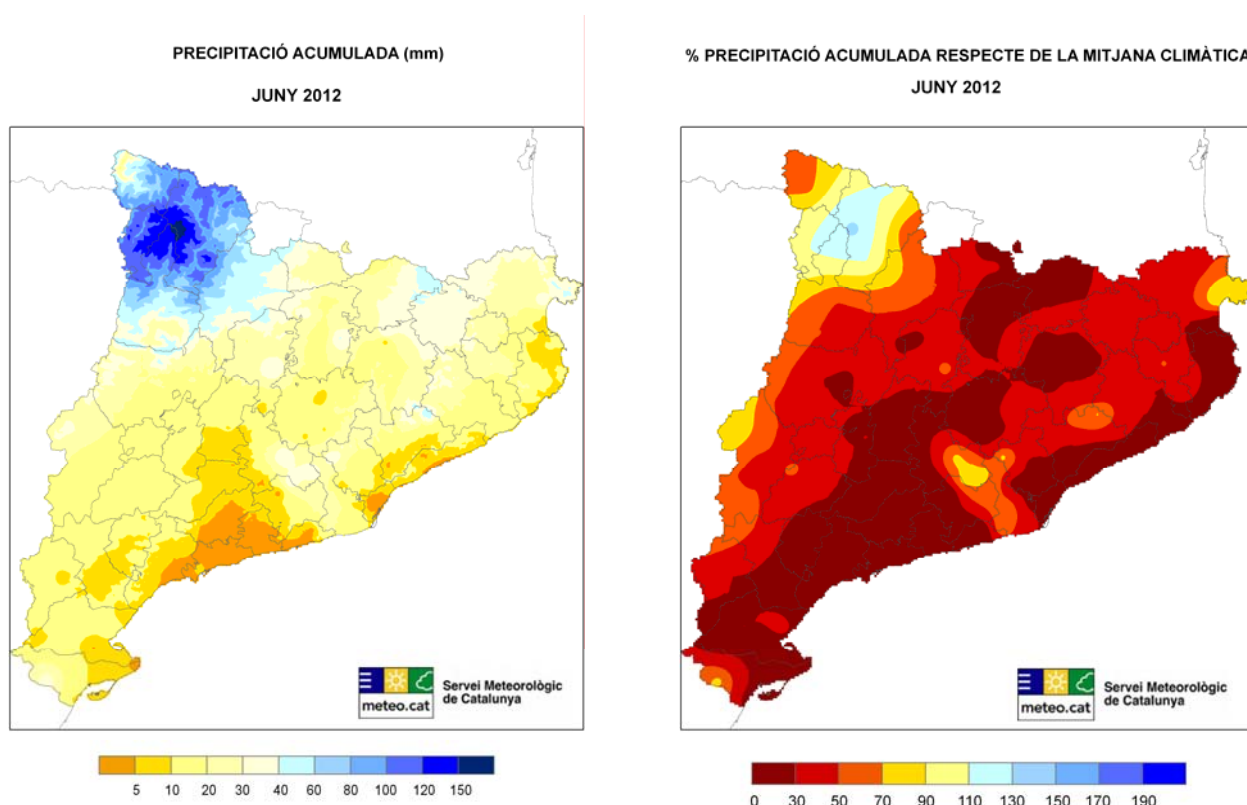
Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques), gestionada pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC). No inclouen els valors de temperatura si no es disposa del 80% de totes les dades.

Figura 2:

Mapes de precipitació acumulada durant el mes de juny de 2012 i de percentatge d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades d'estacions automàtiques gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya. No inclouen els valors de precipitació d'una estació concreta si no es disposa de les dades d'un episodi significatiu d'aquesta estació.

Aquesta informació s'ampliarà a través de la publicació del butlletí mensual definitiu a partir del dia 15 del mes en curs. Totes aquestes informacions es publicaran a www.meteo.cat

Barcelona, 2 de juliol de 2012